

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจของบ้านดอนมูล อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่
- ผู้วิจัย** : นางสาวมยุรฉัตร ผิวอ่อนดี
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระครูโกวิทธรรมเวที,ดร., พธ.บ.,M.A., Ph.D.(Buddhist Studies)
 - : พระครูสังฆรักษ์บุญเสริม กิตติวัฒนโธ,ดร., พธ.บ.,ร.บ.,ร.ม.,M.phil., Ph.D.(Political Science)
 - : ดร.วิชาสินี ศุขะพันธุ์, ศศบ.,กศ.ม.,กศ.ด.
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาสภาพสังคม และเศรษฐกิจของชุมชนบ้านดอนมูล อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่ ๒) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจของบ้านดอนมูล อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่ ๓) เพื่อศึกษาผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจของบ้านดอนมูล อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลที่มีอยู่ในระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจของบ้านดอนมูล อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่ จำนวน ๘๐ คน และแบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน จำนวน ๘ คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้นำชุมชนตำบลดอนมูล อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพสังคม และเศรษฐกิจของชุมชนบ้านดอนมูล อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่ มีลักษณะเป็นชุมชนที่ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ รับจ้างทั่วไป รับราชการและรัฐวิสาหกิจ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ ก่อให้เกิดความรักใคร่ สามัคคีกลมเกลียวกัน นอกจากนี้ประชาชนในตำบลทุกคนก็ยังมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีรูปแบบการปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมูล ซึ่งประกอบด้วยฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภา

ในด้านเศรษฐกิจนั้นประชาชนประกอบอาชีพผลิตเฟอร์นิเจอร์ ค่าขาย ทำการเกษตรกรรม ผลิตเครื่องจักรสาน ข้าราชการ รับจ้างทั่วไป ส่วนด้านประเพณีและวัฒนธรรมนั้นส่วนมากจะเป็นวิถีชีวิตที่ได้ปฏิบัติกันมาอย่างช้านานที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันเมื่อประชาชนได้รับความทุกข์กายและทุกข์ใจซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาพุทธ ซึ่งมีพระสงฆ์เป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณในการช่วยจัดปัดเป่าให้เกิดความสุข ความสบายใจ และได้อาศัยประเพณีเหล่านี้เป็นเครื่องช่วยใน

การกำจัดทุกข์ได้แก่ พิธีสืบทอด พิธีการส่งเคราะห์ พิธีตานตุงแดงพิธีบูชาเทียนพิธีบายศรีสู่ขวัญพิธีเลี้ยงผีปู่ผีย่า ประเพณีปีใหม่เมืองประเพณีกินสลากประเพณีลอยกระทง

การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการเสริมสร้างทางเศรษฐกิจของบ้านดอนมูล อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าประชาชนบ้านดอนมูล อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจด้านฉันทะ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{x}=4.50$) นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิมังสา ($\bar{x}=4.45$) ด้านจิตตะ ($\bar{x}=4.44$) และด้านวิริยะ ($\bar{x}=4.40$)

ผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจของบ้านดอนมูล อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ พบว่าประชาชนบ้านดอนมูลมีความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมเรื่องอิทธิบาท ๔ เป็นอย่างดีและได้นำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจของบ้านดอนมูลส่งผลให้ประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างเศรษฐกิจ จนทำให้จำนวนการสั่งซื้อสินค้า (order) ของสหกรณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้น ชุมชนบ้านดอนมูล มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลให้ประชาชนได้ทำบุญทำนุบำรุงพระพุทธศาสนามากขึ้น ด้านฉันทะประชาชนมีความพอใจในและมีใจรักในการการดำเนินธุรกิจโดยมีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ ด้านวิริยะประชาชนมีความกระตือรือร้นและความพยายามในการการดำเนินธุรกิจอย่างเต็มกำลังความสามารถทำให้ผลผลิตออกมามีคุณภาพ ด้านจิตตะ ประชาชนมีความเอาใจใส่อย่างดีต่อการดำเนินเศรษฐกิจ ทั้งด้านผู้มาสั่งซื้อสินค้า การผลิต และการส่งออกสู่ตลาด ด้านวิมังสา ประชาชนได้มีการตั้งคณะกรรมการทำงานในการตรวจสอบคุณภาพทั้งในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน ในการประกอบธุรกิจซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในหน้าที่การงาน ทำให้เกิดความสุข เกิดใจรักในงานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อองค์กรชุมชน

Dissertation title : An Application of Iddhipāda IV in Economic Enhancement of Doonmoon Community, Sungmen District, Phrae Province

Researcher : Miss. Mayurachat Pew-ondée

Degree : Master of Art (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: PhrakruKowitattawatee, Dr., B.A., M.A., Ph.D.

: PhrakruSangkarakboonserm Kittivanno, B.A., M.A., M.Phil., Ph.D.

: Dr. Wichasinee Sukaphan, B.A., M.Ed., Ph.D.

Date of Graduation : 21 March 2015

Abstract

The purposes of this research were to 1) study about the society and economy of Donmoon community, Sungmen District, Phrae Province 2) to study on the application of Iddhipāda IV in enhancement the economy of Donmoon community, Sungmen District, Phrae Province and 3) to study about success of the application of Iddhipada IV in enhancement the economy of Donmoon community, Sungmen district, Phrae province

This study was a mixed-method research with quantitative and qualitative research format. The questionnaires on the application of Iddhipāda IV in enhancement the economy of Donmoon community, Sungmen District, Phrae Province were used as the tools for collecting data and distributed to eighty respondents. The interview forms were also applied with eight community leaders. The obtained data were then analyzed by the computerized statistical program. Statistical programs being used in the analysis included percentage, means and standard deviations (S.D) as well as the analyzed data from focus group discussion performed among the community leaders of the Donmoon community. Concerning the results of the research, it was found that:

The study revealed that the general conditions of economy and society of Donmoon community were mostly agricultural-based. The people were agriculturalists, animal raisers, general employees, government servants and enterprise workers. Most of the people were Buddhists with the temple being their main spiritual-holding place. This brought in love and harmony among the local people. In addition, every people in the community were indeed generous to one another. The local administrative format was Donmoon Sub-District Administration Organization which contained the administrative board and the council.

Regarding the economy, the local people were mostly furniture manufacturers and sellers, farmers, handicraft makers, government servants, and general employees. As for traditions and culture, these were mostly about the common way of life or usual practices which have been held on for a long time by the native people. This was regarding with the Buddhist belief as seen in the people's daily life when they were encountered with mental or physical sufferings, they would seek for the monks who acted as the spiritual leaders who helped to wipe off their sufferings and brought in happiness and peacefulness. The local people dwelt on various traditional, customary rituals to get rid of their sufferings i.e. the life lengthening, wiping off bad things, dedicating things to the ghost, extensions life strengthening, spiritual strengthening, keeping the ancestors's ghost, great alms giving or Loy Krathong festival.

Regarding the application of Iddhipāda IV in enhancement the economy of Baan Donmoon community, Sungmen District, Phrae Province, it was found that in general view it was in the high level ($\bar{x}=4.45$). When being classified in respective aspect, the people in Donmoon community had applied the Iddhipāda IV principle in enhancement the economy with Chanda aspect was at the most level ($\bar{x}=4.51$) and the remaining aspects being was at much level in every item, namely Vimamsā ($\bar{x}=4.45$), Citta ($\bar{x}=4.44$) and Viriya ($\bar{x}=4.41$), respectively.

. Concerning the success of the application of Iddhipāda IV in economic enhancement the of Donmoon community, Sungmen District, Phrae Province, it was found that every local people of Donmoon community had a substantial amount of knowledge and understanding in the principle of Iddhipāda IV and could apply it in economic enhancement of Donmoon community which resulted in the achievement of secured economy. This achievement was increase order of production of Doonmoon Union Sungmen District, Phrae Province. In addition, Doonmoon community was also increase income both family and personal side. Moreover, this achievement had made people in the community was opportunity to make merit very much. For the aspect of Chanda, the people were satisfied and fond of their own business and they had planned the job performance systematically. For Viriya, the people were enthusiastic and had an attempt or perseverance in operating their business with their best capacity which brought in the good-quality manufactured products. For Citta, the people were well careful towards operating the business, starting from manufacturing the products, selling the products by customers' orders to launching the products out to the market. For Vimamsā, the people established the committee for checking the products's quality both manufactured by the

community enterprise and the household sector. This would bring the achievement for their jobs which created happiness, love in their job. Finally, it had got more benefits to themselves, their family and their community.